Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

c.b.s. Het Kompas

Kwaliteitsonderzoek

vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 25 februari 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 18 oktober 2018 een onderzoek uitgevoerd in groep 1 en 2 van basisschool c.b.s. Het Kompas. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin de basisschool is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Assen een onderzoek uitgevoerd.

De kwaliteit van de vroegschoolse educatie op c.b.s Het Kompas is op orde.

Wat gaat goed?
Op c.b.s. Het Kompas krijgen de kleuters een rijk aanbod dat aansluit bij het niveau van de kleuters. De leraren van de groepen 1 en 2 bieden de kleuters een prettige leeromgeving waar de kinderen de mogelijkheid krijgen om zich te ontwikkelen. De leraren volgen de ontwikkeling van de kleuters en werken goed samen met andere partners waaronder de voorschoolse opvang, de bibliotheek en maatschappelijke organisaties in de buurt. Het team werkt op een actieve wijze aan het verbeteren van het onderwijs aan de kleuters.

Wat kan beter?
We zien twee mogelijkheden voor verdere verbetering. Allereerst constateren we dat de leraren van groep 1/2 meer aandacht en tijd kunnen hebben voor de kleuters met een (taal)achterstand. Daarnaast is de informatie van de school soms te moeilijk voor de ouders die thuis een andere taal spreken dan het Nederlands.

Wat moet beter?
Het maken van resultaatafspraken vroegschoolse educatie tussen de gemeente Assen en schoolbestuur CKC Drenthe moet beter.

Vervolg
We verwachten dat het schoolbestuur en de gemeente eind 2019 afspraken hebben gemaakt over de resultaten die zij willen halen met vroegschoolse educatie.
We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Bestuur: Christelijke Kind Centra
Bestuursnummer: 32073

School: c.b.s. Het Kompas

Totaal aantal leerlingen: 260

Totaal aantal leerlingen in de groepen 1 en 2: 66

Percentage gewichtenleerlingen op de school 1 oktober 2017: 14%

BRIN: 11VZ

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	4
2.	Hoofdconclusie en vervolg	5
3.	Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2	6
4.	Reactie van het bestuur	10

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook bij groep 1 en 2 van c.b.s. Het Kompas.

Werkwijze
Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van groep 1 en 2 school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en Primair Onderwijs.

Standaarden voor de vroegschool	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten
We hebben observaties uitgevoerd in de groepen 1 en 2, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, leraren groep 1 en 2, interne begeleider en de directeur. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de directie van de school en een vertegenwoordiger van het schoolbestuur.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

O Onvoldoende
V Voldoende
G Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie van het onderzoek in groep 1 en 2 van c.b.s. Het Kompas.

Conclusie
De kwaliteit van de vroegschoolse educatie van c.b.s. Het Kompas is op orde. Er is een rijke leeromgeving aanwezig die de leerlingen uitdaagt tot onderzoekend en ontdekkend leren. De leraren en directie werken gezamenlijk aan het verder verhogen van de kwaliteit van de vroegschoolse educatie. De school werkt actief samen met diverse partners waaronder de bibliotheek en maatschappelijke organisaties in de wijk.

Aandachtspunten betreffen het beter afstemmen van het onderwijs op alle kleuters en om ouders die moeite hebben met de Nederlandse taal nog beter te informeren. De school heeft al veel gedaan om de ouders van kleuters van informatie te voorzien. Desondanks ontgaat een deel van de ouders belangrijke informatie over de school. Tot slot zijn er geen resultaatafspraken gemaakt tussen de gemeente Assen en de schoolbesturen over de te bereiken doelen voor de doelgroepkinderen. Overigens doet c.b.s. Het Kompas jaarlijks op eigen initiatief verslag bij de gemeente van de leerresultaten van de doelgroepkinderen.

Context
C.b.s. Het Kompas is gelegen aan de rand van het centrum van Assen. De school is gevestigd in een multifunctionele accomodatie waarin onder andere een kerkelijke gemeente, voorschoolse voorziening en een gezondheidscentrum zijn gevestigd. De school kampt vanwege de vele aanmeldingen met een nijpend ruimte tekort.

C.b.s Het Kompas heeft te maken met een complexe omgeving waarin de school staat. Zo zijn er relatief veel doelgroepkinderen en leerlingen die om andere redenen extra aandacht nodig hebben. Zowel op taal- als sociaal-emotioneel gebied heeft de school een grote opgave om onderwijs op maat aan te bieden aan leerlingen. De meeste doelgroepkinderen komen van de in de multifunctionele accomodatie aanwezige voorschoolse voorziening.

Afspraken over vervolgtoezicht
- We spreken met de gemeente Assen en het schoolbestuur af dat zij afspraken maken over de resultaten van vroegschoolse educatie.
- We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

3 . Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek in groep 1 en 2 van c.b.s. Het Kompas.

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod			✍
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP6 Samenwerking			✍

Een integraal aanbod aan kleuters (OP1)
We waarderen het integrale aanbod in de groepen 1/2 als goed.
We concluderen dat er sprake is van een op de kinderen afgestemd integraal aanbod van leerstof in een rijke leeromgeving. Er wordt een breed onderwijsprogramma gebruikt voor het stimuleren van de ontwikkeling van de kleuters. De thema's zijn afgestemd met de voorschoolse voorziening en zijn gekoppeld aan de streefdoelen voor de kinderen. Er is sprake van een talige leeromgeving waarin woorden op diverse wijzen worden gevisualiseerd. De woordenschat biedt de school op een ruim aantal verschillende manieren aan waaronder in diverse vormen van leesonderwijs. De school stimuleert het thuis lezen door het wekelijks meegeven van leesboekjes. De school organiseert met behulp van de bibliotheek een wekelijks voorleesuur in de thuis situatie van de doelgroep kinderen.

De leraren van de groepen 1/2 bieden de kleuters een gevarieerd dagprogramma aan waarbij zij tijdens de verschillende activiteiten gebruik maken van diverse (spel)materialen. De hoeken in en buiten het lokaal zijn uitdagend ingericht waarbij veel aandacht is voor beginnende geletterdheid en -gecijferdheid. Bij ieder nieuw thema worden de hoeken weer van op de ontwikkeling van de kleuters gericht (spel)materiaal voorzien.

De leraren van de groepen 1/2 volgen de ontwikkelingen van de kleuters (OP 2)
We beoordelen de standaard zicht op ontwikkeling als voldoende.
De leraren in de groepen 1/2 volgen de de ontwikkelingen van de kleuters door middel van het observatieinstrument dat aan de leerstofmethode is verbonden. Zij vergelijken de ontwikkeling van de kleuters met de te verwachten ontwikkeling. Indien kleuters extra ondersteuning nodig hebben bij hun ontwikkeling wordt die ondersteuning geboden.

Door de school is recentelijk een nieuwe wijze van registratie ontwikkeld waarin de vorderingen van de leerlingen worden genoteerd. Dit logboek (DNA) is een werkdocument waarin de leerdoelen, de analyses en de interventies worden beschreven van de kinderen. Zowel groepsleerkrachten, onderwijsassistenten als de intern begeleider maken gebruik van dit logboek. Het dagelijks registratiedocument in de groepen 1/2 is doelgericht gekoppeld aan dit logboek. Dit systeem is nog in ontwikkeling en nog niet geëvalueerd. Een aandachtspunt is om de analyses van achterblijvende prestaties specifieker te onderzoeken zodat helder is welke focus er nodig is voor de volgende periode om hiaten weg te werken.

Didactisch handelen (OP3)
Het didactisch handelen van de leraren van groep 1/2 is van voldoende niveau. Zij zorgen voor een prettige sfeer in de groep en bieden bewust activiteiten op een talige manier aan. Tijdens de kringactiviteiten stimuleren de leraren de leerlingen om actief deel te nemen. Zij doen dit op een sterk positieve wijze, gebaseerd op het sociaal emotionele programma waar de school mee werkt. Een aandachtpunt is de doelgerichtheid van de specifieke aandacht voor de doelgroepkinderen tijdens activiteiten die speciaal voor hen georganiseerd zijn. De tijd die beschikbaar is om deze doelgroepkinderen te begeleiden kan nog meer effectief worden ingezet met activiteiten die gericht zijn op de specifieke leerbehoeften van deze kinderen. Daarnaast zien wij verschillen in de doeltreffendheid van het algehele klassemanagement wat om verdere aandacht vraagt.

Samenwerking (OP6)
We waarderen de standaard samenwerking als goed. De samenwerking met de voorschoolse opvang is goed vormgegeven waarbij korte lijnen van overleg bestaan. Er vindt een warme overdracht plaats waar de benodigde aandacht is voor peuters die extra zorg nodig hebben. Daarnaast werkt de school samen met de bibliotheek en maatschappelijke organisaties. Zo komen studenten bijvoorbeeld bij de doelgroepkinderen thuis om deze kinderen voor te lezen. Ook organiseert de school koffieochtenden en andere activiteiten om ouders met elkaar in contact te brengen. De school legt op eigen initiatief verantwoording af over de resultaten van vve aan de gemeente door leerresultaten aan het einde van groep 2 aan de gemeente Assen te verstrekken. Er zijn nog geen resultaatafspraken vroegschoolse educatie gemaakt met de gemeente. Hiermee voldoet de gemeente niet aan art. 167 lid 1b WPO. We spreken het schoolbestuur CKC Drenthe en de gemeente aan op het ontbreken van resultaatafspraken vroegschoolse educatie.

3.2. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			✍
KA2 Kwaliteitscultuur			✍
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg (KA1)
We waarderen de kwaliteitszorg voor de groepen 1/2 als goed.
De school heeft de leerlingenpopulatie helder in beeld en zet daarom gericht in op gedrag en het versterken van de taal. De school verwoordt duidelijk wat haar maatschappelijke opdracht is en hoe zij de kwaliteit van de vroegschoolse educatie bewaakt en blijft verbeteren. Er wordt planmatig en doelgericht gewerkt aan de verbetering van het onderwijs.

De directie maar ook vakspecialisten komen regelmatig in de groepen om te kijken of er overeenkomstig afspraken wordt gewerkt.
Het (ortho)pedagogisch-didactisch handelen van de leraren is goed in beeld en vormt de basis voor de verdere ontwikkeling van de leraren in onder andere de groepen 1/2. De evaluatie van de effecten van het pedagogisch-didactisch handelen worden planmatig geëvalueerd. Een punt van aandacht is om bij de evaluatie nog meer gericht aandacht te besteden aan het pedagogisch-didactisch handelen van de leraar dat gericht is op de specifieke leerbehoeften van de doelgroepkinderen.

Kwaliteitscultuur (KA2)
De kwaliteitscultuur waarderen wij als goed. Het management, de intern begeleider en de leraren groep 1/2 zijn in sterke mate gericht op het borgen en verder ontwikkelen van de kwaliteit van het onderwijs aan de kleuters waaronder ook de doelgroepkinderen.
De leraren overleggen regelmatig over de thema's en de daaraan gekoppelde doelen. Daarnaast vindt regelmatig overleg plaats met de IB-er en de adjunct directeur over het onderwijs aan de kleuters. Bij dit alles is er nadrukkelijk aandacht voor het blijvend verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs aan de doelgroepkinderen. Scholing is erop gericht om de leraren gericht te ondersteunen in het onderwijs bieden aan de grote diversiteit aan kleuters in groep 1/2.

Dialoog en verantwoording (KA3)
We beoordelen de standaard Verantwoording en dialoog als voldoende. De directie stelt jaarlijks een Management Rapportage op waarin zij verantwoording aflegt over het beleid op de school, waaronder het beleid gericht op de ondersteuning van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Ouders worden op verschillende manieren geïnformeerd via nieuwsbrieven, de schoolgids, de website

en een app over hoe het op school en in de groepen 1/2 gaat. Ouders waarderen de wijze waarop de school zich inspant om informatie met ouders te delen. De koffieochtenden worden door de niet Nederlandse ouders zeer gewaardeerd evenals bijvoorbeeld een kledingbeurs die is opgezet door de school. Ouders waarmee wij gesproken hebben, geven aan dat voor hen het niveau van de Nederlandse taal veelal te hoog is waardoor hen informatie ontgaat. De school is bezig om een voorleesknop te ontwikkelen zodat de nieuwsbrief voorgelezen kan worden. Dit kan al een verbetering zijn, maar de school kan nadenken wat er verder nodig is om deze groep ouders nog meer dan nu te bereiken waaronder bijvoorbeeld het bieden van informatie in meerdere talen. Daarnaast is het gewenst in de schoolgids informatie op te nemen over doelstellingen met betrekking tot vve en bereikte resultaten.

4 . Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft het bestuur aan hoe de school hiermee ten aanzien van groep 1 en 2 mee aan de slag gaat.

Hierbij de reactie van het bestuur op het bezoek aan de kleutergroepen:

In het kwaliteitsonderzoek van de voorschoolse educatie is het onderdeel KA3 (verantwoording en dialoog) als goed beoordeeld. In dit rapport wordt hetzelfde onderdeel van dezelfde organisatie op dezelfde locatie als voldoende beoordeeld, terwijl de eisen en de invulling hetzelfde zijn en zelfs uitgebreider.

We zijn blij met de uitkomsten van dit onderzoek. Het geeft voldoening als de inspectie de kwaliteit van onze kleutergroep/school net zo positief waardeert als onze ouders en wijzelf.

Waar we ons verder in willen ontwikkelen:
* We willen onderzoeken hoe we de resultaten van de vve-kinderen kunnen meten en/of beschrijven en maken hierover afspraken met de gemeente Assen.
* We gaan ons verder beraden hoe we de ouders met de niet-Nederlandse achtergrond kunnen bereiken met informatie en betrekken bij het kindcentrum.
* De analyses van achterblijvende prestaties kunnen scherper, waardoor we het aanbod verder kunnen verbeteren.
* Het klassenmanagement kan beter in enkele kleutergroepen. Dat is een punt van aandacht die de directie tijdens klassenbezoeken mee gaat nemen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060